

Algemene beschouwingen bij de Gemeentebegroting 2016

Ruimte aan de randen van de velden?

CDA Hellendoorn

4 november 2015

De randen van de velden

Armen en vreemdelingen mochten oogsten van de randen van de velden, van wat de boer voor de ander liet staan, zo gebeurde het vroeger. Maar hoe doen we dat nu? Tegenwoordig lijken we die randen te zijn kwijtgeraakt in onze hang naar efficiency en kostenbesparing. Naar de opvatting van het CDA zullen we echter weer nieuwe ruimte moeten creëren, in een nieuw soort samenleving waarin meer initiatief en zelfredzaamheid van de burger wordt gevraagd. De burger moet weer mede-eigenaar van de samenleving worden en daaraan een bijdrage leveren. Dat vraagt om ruimte in velerlei opzichten!

Ruimte voor mensen

Het doorvoeren van de decentralisaties heeft veel veranderingen teweeggebracht, zowel voor de inwoners die zorg behoeven, als voor hen die om deze mensen heen staan. Nog steeds is het wennen, omdat velen van oudsher andere verwachtingen omtrent de rol van de overheid hebben gehad. Daarom ook zijn er instrumenten om de gevolgen van de veranderingen te beperken. Eén daarvan is de voucherregeling, om tegen gereduceerd tarief extra uren huishoudelijke hulp in te kopen. Hiervan wordt relatief weinig gebruik gemaakt in onze gemeente. Een regeling technisch probleem of kunnen we er nog beter over communiceren? Ook aan het bestaan van de VIA teams kan meer bekendheid gegeven worden. Waar, wanneer en waarvoor kunnen burgers bij deze teams terecht.

Het Rekenkameronderzoek, in opdracht van de gemeenteraad, moet in 2016 meer duidelijkheid geven inzake de gevolgen van de decentralisaties: zowel uitvoeringstechnisch en financieel, als wat de maatschappelijke effecten in onze gemeente betreft. Dat ontslaat ons als raad echter niet van de verantwoordelijkheid om knelpunten te signaleren als die zich nu voordoen. Het CDA huldigt de opvatting dat de financiële situatie van de gemeente niet leidend mag zijn, als het om zorgbehoevende inwoners gaat. Mocht blijken dat de nieuwe reserve Sociaal Domein onvoldoende middelen bevat in 2016, dan dienen andere middelen te worden aangesproken. Hiertoe zullen wij een motie indienen.

De Soweco blijft een bron van zorg. Daarmee bedoelen we dus het orgaan als zodanig, dat al jaren met zware verliezen te kampen heeft. We weten dat dit Soweco nooit winstgevend zal en kan worden, daarom is onze oproep voor de korte termijn: pas goed op de winkel en beperk de verliezen! Voor de langere termijn: met de zes deelnemende gemeenten beraden over de toekomst. Als uitgangspunten daarvoor hanteren: de uitvoering zoveel mogelijk lokaal en liever een kleiner dan een groter orgaan.

In de Burap lezen wij dat er nog steeds geen gesprek is geweest met de ouderenbonden. Wij roepen het college op om hier zo spoedig mogelijk een regelmatig terugkerende invulling aan te geven, temeer omdat dit een groeiende groep mensen in onze gemeente betreft.

Ruimte voor onderwijs

Er is in de afgelopen decennia veel geïnvesteerd in de huisvesting van het basisonderwijs. Terecht, want veel gebouwen voldeden niet meer aan de eisen van de tijd. Ook demografische ontwikkelingen maakten nieuw- en verbouw noodzakelijk. Het Voortgezet Speciaal Onderwijs heeft recent het groene licht gekregen voor nieuwbouw in Hellendoorn. Vanwege

de fietsonveilige verkeerssituatie aldaar, zullen wij een motie indienen, inhoudende een onderzoek naar en mogelijk de realisatie van een vrijliggend fietspad.

Om een goed aanbod van onderwijs te behouden, achten wij het van het grootste belang dat de gemeente met alle onderwijsinstellingen in gesprek blijft, zo ook met Reggesteyn. Hier staan immers grote veranderingen op de rol, doordat de techniekafdelingen naar Rijssen overgebracht worden. Graag zouden wij zien dat gemeente en Reggesteyn gezamenlijk een visie ontwikkelen inzake de toekomst van het voorgezet onderwijs in onze gemeente. Ook willen wij dat het College samen met Reggesteyn en het bedrijfsleven onderzoekt om in Nijverdal een techniekbelevingslokaal te behouden. Zodat de interesse voor de technische vakken die in de bovenbouw van de basisscholen gepromoot wordt, in de onderbouw van het voortgezet onderwijs vastgehouden en zo mogelijk gestimuleerd kan worden.

De vorming van kindcentra, zoals in de brede school De Twijn is vormgegeven, dient naar onze mening de komende jaren te worden voortgezet. Samenwerking tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en basisschool maken een warme overdracht mogelijk. Kindcentra bieden ook mogelijkheden voor het sneller inschakelen van GGD, logopedie, orthopedagogie en andere disciplines.

Ruimte voor de samenleving

De gemeente Hellendoorn heeft een eerste stap gezet om Fairtrade gemeente te worden. Het CDA is blij met de aanvangssubsidie die verstrekt is aan de werkgroep. Deze subsidie laat zien we oog hebben voor eerlijke handel. Ook wordt het bewustwordingsproces op dit gebied in de Hellendoornse samenleving bevorderd.

Cultuur is van grote waarde voor onze samenleving. Cultuur is overal en in allerlei vormen aanwezig. In de openbare ruimte, op podia, in musea enz. Van kunst en cultuur kun je genieten, het kan je blikveld verruimen, iets leren of er alleen of samen met anderen aan deelnemen. Cultuur vergroot de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Daarom is het CDA vóór het schrijven van een nieuwe Cultuurnota. Graag zouden wij zien dat ook de positie van het Memorymuseum daarin belicht wordt, dit vanwege de huisvesting.

Dat in de Hellendoornse samenleving sportbeoefening een belangrijke plaats inneemt, hoeft geen andere uitleg. Al dan niet in verenigingsverband genieten veel inwoners van sporten in de meest uiteenlopende vorm, op allerlei locaties en in prachtige accommodaties. Op deze plek willen wij de sportbeoefening in de kleine kernen onder uw aandacht brengen. Vaak moeten de relatief kleine verenigingen daar veel moeite doen om het hoofd boven water te houden: weinig bestuurlijk en leidinggevend kader en veelal beperkte accommodaties, die ook nog eens multifunctioneel ingezet moeten kunnen worden. Wij vragen u aan deze kernen speciale aandacht te besteden bij de uitvoering van de nieuwe dynamische sport- en beweegnota.

In de afgelopen maanden hebben ons regelmatig signalen bereikt dat burgers in de gemeente Hellendoorn onbekend zijn met dierenwelzijnsbeleid. Hoe functioneert de opvang van zwerfdieren (niet alleen honden en katten...), welke kosten zijn daarmee gemoeid voor eigenaren van zwerfdieren, welke rol spelen Dierenbescherming en Dierenambulance, etc. Wij vragen u met nadruk om de communicatie rond dit onderwerp sterk te verbeteren en zo mogelijk eens na te denken over een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid.

De lokale omroep HOI heeft recent aangegeven de afgesproken korting op de gemeentelijke bijdrage in 2017 niet te kunnen missen. Vanwege het belang van deze organisatie als verbinder in de samenleving, vragen wij het College met HOI in overleg te gaan inzake deze kwestie en hen te vragen een toekomstvisie te presenteren en een daarop afgestemd businessmodel te ontwikkelen.

Ruimte voor vluchtelingen

De woningstichting heeft onlangs een positief beeld geschetst van de woningsituatie in onze gemeente: er zijn geen lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen. Qua woningaanbod worden kwaliteitsslagen gemaakt. In vergelijking met veel grote steden staan we er dus goed voor. Jongeren zijn echter nog wel steeds zoekend naar financieel passende huisvestingsmogelijkheden, zo is gebleken.

Wij leggen hierbij een verband met de vluchtelingensituatie in ons land. Het CDA roept het College op zich proactief op te stellen: creëer vanuit onze gunstige woningpositie voldoende ruimte voor statushouders. Werk er nu al aan en wacht niet tot vluchtelingen in grote aantallen voor onze deur staan. De noodopvang, in sporthal De Voordam, is goed verlopen en heeft uitgewezen dat er veel draagvlak is onder de bevolking. Hartverwarmende reacties op diverse steunoproepen hebben aangetoond dat veel inwoners vluchtelingen met open armen ontvangen.

Wij vragen het College onderzoek te doen naar grootschaliger opvangmogelijkheden: bijvoorbeeld tijdelijke woningen in leegstaande kantoren of andere gebouwen en vervolgens semipermanente opvang in echte woningen te realiseren. Laat zien dat we ruimte in ons hart en ruimte in onze gemeente hebben. We kunnen veel aan met elkaar!

Ruimte voor infrastructuur

Na jaren van voorbereiding en bouwen is in augustus het Combiplan opgeleverd en geopend. De effecten op het verkeer in het centrum van Nijverdal zijn direct merkbaar. Rijkswaterstaat heeft aangegeven het project netjes te zullen afronden. Het CDA wil de problematiek van de bewoners aan de Piet Heinweg nogmaals onder de aandacht van het College brengen. Wij verwachten dat u in uw contacten met RWS druk blijft uitoefenen om tot een bevredigende oplossing te komen.

Eind november is er een openbare informatie bijeenkomst gepland over de invulling en maatregelen van het traject N35 Haarle - Nijverdal, parallelwegen en oversteek c.q. een fly-over voor fietsers en voetgangers. Alhoewel er ter zake al een bestuursovereenkomst getekend is door gemeente en Rijkswaterstaat, inclusief de keuze voor variant 1, achten wij inspraak en burgerparticipatie ook hierin van belang. Luister goed en denk na over oplossingen die maximaal gedragen worden, uiteraard binnen de gestelde financiële kaders.

Over een extra ontsluiting van het Industrierrein 't Lochter, langs de Gamma naar de N35, is veel tumult ontstaan. Zowel voor - als tegenstanders worden gehoord. Uiteraard heeft dit plan een voorgeschiedenis, maar we moeten nu, in 2016, een besluit nemen in het licht van de actuele verkeerssituatie in het gebied. Eerst moet een diepgaand onderzoek naar nut en noodzaak van deze nieuwe ontsluiting worden uitgevoerd, waarbij ook het ontstaan van nieuwe en ongewenste situaties moet worden meegenomen. Een mogelijke afsluiting van de toegang Van de Bergsweg - Boomcatweg wordt door veel bedrijven en hun werknemers als

zeer nadelig ervaren, zo bereiken ons signalen. De CDA fractie acht het gewenst dit onderwerp door de raad te laten besluiten.

De ontwikkelingen op de spoorlijn Enschede-Zwolle gaan ook door, een nieuwe vervoerder vanaf 2017, elektrificatie en wellicht een sneldienst. Het CDA ziet het station Nijverdal als een belangrijke stopplaats voor deze sneldienst. Wij dringen er bij het College op aan zich hiervoor maximaal in te zetten.

Het project Masterplan Nijverdal Centrum kent vele ingrediënten om het centrum van Nijverdal toekomstbestendig te maken. Eén daarvan is het afschaffen van het betaald parkeren. Ondernemers blijken bereid te zijn om vijf jaar lang gezamenlijk € 250.000 per jaar op te brengen, om dit financieel mogelijk te maken. Een soortgelijk bedrag moet opgebracht worden door de gemeente, oftewel de inwoners daarvan. Is een extra OZB verhoging van 4% verdedigbaar of worden ook andere oplossingen onderzocht?

Ruimte voor wonen

Momenteel loopt er een onderzoek naar de mogelijkheden om een CPO project in Marle te realiseren, hetgeen wij als CDA toejuichen met het oog op de leefbaarheid. De beoogde locatie lijkt echter minder logisch. Kan een dergelijk project niet beter gerealiseerd worden in de buurt van voorzieningen als school en buurthuis? Zulks mede vanwege de veiligheid? Ook in andere kernen worden volop plannen ontwikkeld voor nieuwbouw van woningen. Is er fysieke ruimte (grond) beschikbaar? Is er ruimte in de markt (vraag en aanbod, ook van bestaande woningen)? Het blijft balanceren op een smal koord, zo lijkt het.

Wij begrijpen dat er teveel woningbouwplannen zijn en signaleren dat de Provincie hierop meer grip wil krijgen. In het vastgestelde bestemmingsplan Nijverdal-Centrum is destijds een aantal wijzigingsbevoegdheden geschrapt. De Raad heeft hiermee ingestemd, op basis van de mogelijkheid dat zij inhoudelijk een rol kan spelen bij nieuwe kansrijke initiatieven. Het CDA is zeer teleurgesteld in de negatieve besluitvorming door de Provincie in dezen. Wij roepen het College op om hierover met de Provincie in gesprek te gaan. Bent u hiertoe bereid?

Ook willen wij een nadere uitleg over bevoegdheden van de Provincie, College en Raad, zodat wij de eerstkomende vaststelling van een bestemmingsplan, de consequenties van besluiten kunnen overzien.

Ruimte voor de agrarische sector

De agrarische sector in Nederland staat al langere tijd onder druk. Hard werken voor lage prijzen. Zaken waar we als gemeente niet direct heel veel invloed op hebben. Wel hebben we invloed op de controles in het kader van handhaving en veiligheid. Als CDA zien we hierin graag een integrale aanpak, zodat dit voor de agrariërs efficiënter is. Daarbij leeft de wens en de verwachting dat een goed resultaat bij deze controles, ook zal leiden tot een lastenvermindering.

Ook zijn we benieuwd naar de mogelijkheden tot een proef (zoals in de gemeente Raalte), waarbij loonwerkers sloten onderhouden i.p.v. de gemeente. Maaisel wat hierbij vrijkomt, wordt in overleg met agrariërs op het land verwerkt voor bodemverbetering. Nu het bermonderhoud van de N35 aan de gemeente wordt overgedragen, zien wij hier een uitgelezen kans voor een pilot project.

Ruimte voor het Nationaal Park

De gemeente Hellendoorn heeft diverse kroonjuwelen en evenementen waar we trots op mogen zijn. Deze zorgen ervoor dat grote aantallen mensen onze gemeente jaarlijks één of meerdere dagen achtereen bezoeken. Het Avonturenpark Hellendoorn en het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug zijn daarbij belangrijke pijlers. Als raad hebben we uitgesproken dat we 'ambitieniveau 3' nastreven, als het gaat om de positionering van het Nationaal Park. Betrek bij de uitwerking vooral de diverse betrokken partijen, waaronder inwoners en ondernemers, ook die uit de agrarische sector.

Ruimte in financieel opzicht

Er is een sluitende meerjarenbegroting gepresenteerd voor de komende jaren, waarvoor onze dank. In deze begroting wordt veel aandacht geschonken aan de risico's en dat is ook noodzakelijk, gezien onder andere de vastgoedportefeuille. Zijn echter alle risico's wel in voldoende mate geïnventariseerd, zo vragen wij ons af. Wij verzoeken U ons hier op korte termijn meer inzicht in te geven. Dat geldt ook voor het personeelsbeleid, de relatie tussen de huidige en gewenste formatie, mede met het oog op het traject naar een meer digitale overheid dat de komende jaren vorm moet krijgen.

De randen van de velden

We zijn de randen van de velden kwijtgeraakt en dat maakt de samenleving gespannen. We hebben die randen echter nodig, als we wat van die samenleving willen maken. Dan hebben we ruimte nodig om bijvoorbeeld zorg en werk te combineren, ruimte nodig om jongeren te huisvesten en gelijktijdig vluchtelingen op te vangen, ruimte voor boeren om hun bedrijf uit te oefenen en tegelijkertijd in balans met natuurbelangen te blijven. Dan moet er ook ruimte zijn om financiële tegenvallers op te vangen, aan inwoners zorg en onderwijs te geven en tegelijkertijd als gemeente zelf een goed personeelsbeleid te voeren.

De CDA fractie wenst ieder die daarbij betrokken is, niet alleen veel sterkte en wijsheid toe, maar ook inspiratie en plezier.

Nijverdal, 4 november 2015

Jan Scholten,

Fractievoorzitter CDA